

دستورالعمل اجرایی معاملات قرارداد سلف موازی استاندارد نفت و فراورده‌های نفتی در
بورس کالای ایران
(مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۴ هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار)

فصل اول- تعاریف و کلیات

ماده ۱: تعاریف

کلیه اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی و دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا مصوب ۱۳۸۹/۰۷/۰۵ شورای عالی بورس و اوراق بهادار تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل نیز کاربرد دارند. واژه‌های دیگر دارای معانی ذیل می‌باشند.

۱. **آخرین روز معاملات:** آخرین روزی که امکان معامله یک قرارداد سلف موازی استاندارد در بورس وجود دارد.
۲. **اتاق پایاپای:** واحدی است که وظیفه تسویه و بلیپای معاملات قرارداد سلف موازی استاندارد را برعهده دارد.
۳. **عضو اتاق پایاپای:** کارگزار، کارگزار / معامله گر و هر شخص حقوقی دیگری است که تحت این عنوان مطابق مقررات مربوطه، به عنوان عضو اتاق پایاپای پذیرفته شده و وثایق لازم را بدین منظور نزد اتاق پایاپای بتدییج کرده است.
۴. **اطلاعیه عرضه:** گزارشی است که برای اطلاع سرمایه‌گذاران از وضعیت دارایی پایه و مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد در قالب فرم‌هایی که به تصویب هیات مدیره بورس می‌رسد، برای عموم منتشر می‌شود.
۵. **تحويل فیزیکی:** تسلیم دارایی پایه قرارداد سلف موازی استاندارد سررسید شده توسط فروشنده به دارنده گواهی سلف موازی استاندارد.

۶. **تسویه نقدی:** تسویه نقدی معامله ناشی از اعلام یا اقدام هریک از طرفین قرارداد سلف موازی استاندارد مبنی بر انصراف از تحويل دارایی پایه موضوع قرارداد است. بر مبنای شرط ضمن عقد قرارداد و در مهلت مقرر در این دستورالعمل، خریدار اختیار دارد که از تحويل گرفتن دارایی پایه و فروشنده اختیار دارد که از تحويل دادن دارایی پایه انصراف دهند. در صورت انصراف هریک از طرفین قرارداد از تحويل دارایی پایه، فروشنده متعهد است که ارزش دارایی پایه بر اساس قیمت پایانی آخرین روز معامله را به خریدار پرداخت نموده و قرارداد را تسویه نماید.

- ۷. حساب عملیاتی:** حساب بانکی است که جهت تسویه وجوه اعضا توسط اتاق پایاپای مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ۸. دامنه نوسان قیمت روزانه:** دامنه قیمت مجاز ورود سفارش‌های قرارداد سلف موازی استاندارد در هر جلسه معاملات می‌باشد.
- ۹. دارایی پایه:** دارایی موضوع قرارداد سلف موازی استاندارد پذیرش شده است.
- ۱۰. دوره معاملاتی:** فاصله زمانی اولین لغایت آخرین روز معاملات هر قرارداد سلف موازی استاندارد است که جزییات آن در قرارداد تعیین می‌شود.
- ۱۱. روز کاری:** روزهای مجاز معاملاتی که توسط هیات مدیره بورس جهت انجام معاملات قرارداد سلف موازی استاندارد تعیین می‌شود.
- ۱۲. رینگ صادراتی:** جلسه معاملاتی بورس برای معامله کالاهایی می‌باشد که مقصد آن‌ها صرفاً بازار هدف بین‌المللی است.
- ۱۳. قرارداد سلف موازی استاندارد:** قراردادی است که براساس آن مقدار معینی از دارایی پایه براساس مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد به فروش می‌رسد. وجه قرارداد مذکور باید نقدی در مهلت تسویه و طبق مشخصات قرارداد پرداخت و دارایی پایه در سررسید تحویل شود. در طول دوره معاملاتی قرارداد، خریداران می‌توانند به فروش قرارداد سلف موازی استاندارد به میزان خریداری شده به شخص دیگری اقدام نمایند. این دو قرارداد از هم مستقل هستند و فروشنده به استناد گواهی سلف موازی استاندارد، خریدار را به فروشنده اولیه (شرکت ملی نفت ایران) جهت تحویل فیزیکی حواله می‌دهد. در این حالت پذیرنده حواله مسوولیت مراجعه به فروشنده اولیه را پذیرفته و حق رجوع به فروشنده در معامله ثانویه را ندارد.
- ۱۴. قیمت پایانی:** قیمتی است که بر اساس روش تعیین شده در این دستورالعمل برای هر نماد معاملاتی در پایان هر جلسه رسمی معاملاتی توسط بورس محاسبه و اعلام می‌شود.
- ۱۵. گواهی سلف موازی استاندارد:** سندی است که توسط اتاق پایاپای صادر شده و مشتمل بر مجموع دارایی خریدار از هر قرارداد سلف موازی استاندارد می‌باشد. این گواهی در طول دوره معاملاتی مبنای انجام معاملات و پس از پایان آن دوره مبنای تسویه نقدی یا تحویل فیزیکی قرارداد سلف موازی استاندارد خواهد بود.
- ۱۶. ماه قرارداد:** ماهی است که طی آن تحویل فیزیکی براساس برنامه بارگیری اعلامی توسط شرکت ملی نفت ایران انجام می‌شود.
- ۱۷. مهلت تسویه:** مهلت زمانی تسویه وجوه قرارداد سلف موازی استاندارد از سوی خریدار است که طبق مشخصات قرارداد تعیین می‌گردد.

ماده ۲: مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد به پیشنهاد بورس به تصویب هیات پذیرش می‌رسد و حداقل شامل موارد

زیر است:

۱. دارایی پایه
۲. مشخصات دارایی پایه و حسب مورد استاندارد دارایی پایه
۳. نام و مشخصات تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان
۴. اندازه قرارداد
۵. دوره معاملاتی قرارداد
۶. ماه‌های قرارداد
۷. واحد پولی قیمت
۸. دوره تحویل
۹. مکان‌های تحویل
۱۰. کارمزد معامله و تسویه و تحویل
۱۱. خسارات
۱۲. دامنه نوسان قیمت روزانه
۱۳. حداقل تغییر قیمت
۱۴. سقف سفارش و سقف خرید
۱۵. حداقل و حداکثر خرید جهت تحویل فیزیکی
۱۶. روش‌های مورد قبول جهت تسویه معاملات، مهلت‌های تسویه مربوط به آن و سایر شرایط آن
۱۷. سایر اطلاعات و مستندات به تشخیص هیات پذیرش

تبصره: کلیه مستندات پیوست مشخصات قرارداد جز لاینفک آن می‌باشند.

ماده ۳: دارایی پایه قرارداد سلف موازی استاندارد از بین محصولات پذیرفته‌شده در بورس انتخاب می‌گردد و امیدنامه

دارایی پایه نیز باید به همراه مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد منتشر گردد.

ماده ۴: بورس اطلاعیه عرضه قرارداد سلف موازی استاندارد را که مشتمل بر موارد زیر است حداقل یک روز کاری پیش از

آغاز دوره معاملاتی از طریق سایت رسمی خود منتشر می‌نماید :

۱. مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد
۲. تاریخ شروع و پایان دوره معاملاتی
۳. تاریخ سررسید و زمان‌بندی امور تحویل

۴. سایر شرایط تسویه فیزیکی و نقدی

۵. رینگ معاملاتی

۶. اطلاعات و اسنادی که جهت تحویل فیزیکی باید به شرکت ملی نفت ایران ارائه گردد و مهلت ارائه آن

۷. سایر اطلاعات به تشخیص بورس

تبصره: قیمت پایه عرضه در اولین روز معاملاتی، قبل از شروع اولین جلسه معاملاتی یک قرارداد سلف موازی

استاندارد توسط شرکت ملی نفت ایران به بورس اعلام و از طریق سایت رسمی بورس اطلاع‌رسانی می‌گردد.

فصل دوم - سفارشات و معاملات

ماده ۵: معاملات قرارداد سلف موازی استاندارد در رینگ داخلی و رینگ صادراتی بر اساس مقررات این دستورالعمل انجام

می‌شود. رینگ مورد معامله باید در تعریف نماد معاملاتی و اطلاعیه عرضه قید گردد.

ماده ۶: معاملات قراردادهای سلف موازی استاندارد در بورس از طریق کارگزاران عضو بورس انجام می‌شود. کلیه

کارگزاریانی که مجوز فعالیت در بازار معاملات نقدی دارایی پایه را دارند و وثایق لازم را جهت انجام معاملات قرارداد سلف

موازی استاندارد نزد اتاق پایاپای تودیع کرده‌اند، می‌توانند قرارداد سلف موازی استاندارد آن دارایی پایه را نیز معامله نمایند.

تبصره: میزان وثایق موضوع این ماده و شرایط تودیع آن بر اساس مصوبه هیات مدیره بورس تعیین می‌گردد.

ماده ۷: پذیرش خریدار و صدور کد معاملاتی برای وی جهت انجام معاملات قرارداد سلف موازی استاندارد نفت و فراورده

های آن به شرح زیر انجام می‌شود:

۱. مشتری با مراجعه به کارگزار فرم درخواست پذیرش و مستندات لازم جهت احراز هویت و پذیرش مشتری را طبق مقررات و

براساس فرم نمونه بورس ارائه می‌نماید.

۲. کارگزار فرم و اطلاعات موضوع بند یک را دریافت و ضمن مطابقت مستندات با اصل آن، کلیه مستندات را ممهور به مهر

کارگزاری نموده و به اتاق پایاپای ارائه می‌نماید.

۳. اتاق پایاپای فرم درخواست پذیرش مشتری را برای شرکت ملی نفت ایران ارسال می‌نماید.

۴. شرکت ملی نفت ایران ضمن بررسی صلاحیت خریداران نسبت به اخذ مستندات لازم از ایشان جهت تحویل فیزیکی

اقدام و در صورت تایید صلاحیت مشتری تاییدیه پذیرش وی را به بورس ارسال می‌نماید.

۵. اتاق پایاپای بر اساس تاییدیه ارسالی شرکت ملی نفت ایران برای خریداران پذیرش شده کد معاملاتی صادر و به

کارگزاران اعلام می‌نماید.

تبصره ۱: شرکت ملی نفت ایران می‌تواند به تفکیک خریداران سقف خرید در یک روز یا برای یک دوره معاملاتی قرارداد را تعیین و به بورس اعلام نماید. بورس بر اساس اطلاعات ارائه شده از سوی شرکت ملی نفت ایران کد معاملاتی خریداران را محدود می‌نماید.

تبصره ۲: صدور کد معاملاتی خریدار برای یکبار انجام می‌شود. لیکن پذیرش خریدار توسط شرکت ملی نفت ایران می‌تواند به تشخیص آن شرکت، به تفکیک دارایی پایه نیز صورت گیرد.

ماده ۸: دریافت سفارش مشتریان به صورت کتبی، تلفنی، از طریق اینترنت و یا سایر روش‌های تعیین شده مطابق مقررات خواهد بود.

ماده ۹: کارگزاران مکلفند فرم‌های ثبت سفارش را برای هر مشتری به ترتیب شماره سریال بایگانی و حسب درخواست به بورس و یا سازمان ارائه نمایند.

ماده ۱۰: جهت رعایت نوبت مشتریان، ثبت زمان دقیق و تاریخ، هنگام تکمیل فرم سفارش الزامی است. کارگزاران مکلفند براساس اولویت زمانی دریافت سفارش مشتری، نسبت به اجرای سفارش اقدام نمایند.

ماده ۱۱: ساعات و روزهای انجام معامله قرارداد سلف موازی استاندارد و مدت هر یک از مراحل جلسه معاملات توسط هیات مدیره بورس تعیین و اعلام می‌شود.

تبصره ۱: تغییرات ساعات و روزهای معامله حداقل ۳ روز کاری قبل از اعمال، باید به اطلاع عموم برسد.

تبصره ۲: در صورت تغییر اضطراری ساعت شروع، خاتمه یا طول مدت جلسه رسمی معاملاتی در اثر اشکالات

فنی، بورس باید تغییرات را قبل از اعمال، از طریق سایت رسمی خود اعلام و مستندات مربوط به دلایل بروز

شرایط اضطراری را در سوابق خود نگهداری نماید و حسب درخواست، مستندات را به سازمان ارائه نماید.

ماده ۱۲: اجرای سفارشات براساس اولویت قیمت و در صورت تساوی قیمت‌ها براساس اولویت زمانی ورود سفارش به سامانه معاملاتی خواهد بود.

تبصره: هیات مدیره بورس می‌تواند علاوه بر اولویت‌های مذکور در این ماده، اولویت‌های دیگری را حسب مورد

جهت تصویب به سازمان پیشنهاد نماید. این تغییرات حداقل ۳ روز کاری قبل از اعمال، باید به اطلاع عموم برسد.

ماده ۱۳: کلیه معاملات قرارداد سلف موازی استاندارد بصورت رقابتی و در جلسه رسمی معاملات انجام می‌شود. در موارد خاص انجام معاملات خارج از جلسه رسمی معاملات صرفاً با مصوبه هیات مدیره سازمان امکان پذیر است.

ماده ۱۴: در خصوص مراحل انجام معامله قرارداد سلف موازی استاندارد، مفاد ماده ۱۹ دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران (مصوب شورای عالی بورس) مجری است.

ماده ۱۵: بورس حداکثر دو ساعت پس از پایان جلسه معاملات روزانه، قیمت پایانی معاملات را به شرح زیر تعیین و از طریق سایت رسمی خود منتشر می‌نماید.

الف) در صورت انجام معامله طی آن جلسه معاملات، میانگین وزنی معاملات انجام شده به عنوان قیمت پایانی آن روز تعیین می‌گردد.

ب) در صورت عدم انجام معامله طی آن جلسه معاملات، قیمت پایانی بر اساس روش محاسبه قیمت تئوریک مصوب هیات پذیرش تعیین می‌گردد.

ماده ۱۶: تغییر دامنه نوسان قیمت و سقف حجم هر سفارش در طول دوره معاملاتی قرارداد سلف موازی استاندارد با پیشنهاد بورس و پس از تصویب هیات پذیرش امکان‌پذیر می‌باشد. این تغییرات حداقل ۳ روز کاری قبل از اعمال، باید به اطلاع عموم برسد.

ماده ۱۷: در صورت وجود اطلاعات یا وقوع شرایط اضطراری که تاثیر با اهمیتی بر قیمت قرارداد سلف موازی استاندارد و یا تصمیم سرمایه‌گذاران دارد، بورس می‌تواند معاملات را حداکثر به مدت یک جلسه معاملاتی متوقف نموده و موضوع را جهت رفع موارد توقف پیگیری نماید.

تبصره: توقف معاملات بیش از یک جلسه معاملاتی با موافقت سازمان امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۸: در صورت وقوع موارد موضوع ماده ۱۷ این دستورالعمل، مدیرعامل بورس معاملات مبتنی یا متأثر از این موارد را تشخیص داده و عدم تحقق آن را اعلام می‌نماید.

ماده ۱۹: در صورتی که کارگزار خریدار یا فروشنده نسبت به معاملات انجام شده معترض باشند باید اعتراض خود را با ذکر دلایل برای رسیدگی تا ۲ ساعت قبل از شروع جلسه معاملاتی روز بعد به بورس اعلام نمایند. تصمیم بورس در این خصوص لازم‌الاجراست.

ماده ۲۰: بورس گزارش آماری معاملات بازار را طبق ضوابط سازمان منتشر می‌کند.

ماده ۲۱: در صورتی که ظن استفاده از اطلاعات نهانی یا دستکاری قیمت در معاملات وجود داشته باشد و یا تغییرات غیرعادی قیمت مشاهده گردد، سازمان می‌تواند دستور توقف نماد معاملاتی قرارداد سلف موازی استاندارد را صادر نماید. در این حالت بورس باید بلافاصله اقدام به توقف نماد معاملاتی مربوطه نموده و تا رفع دلایل توقف نماد، موضوع را پیگیری نماید. بازگشایی مجدد نماد با موافقت سازمان امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۲۲: برای کلیه خریدارانی که اقدام به خرید قرارداد سلف موازی استاندارد نموده‌اند، گواهی سلف موازی استاندارد صادر می‌گردد.

ماده ۲۳: دارندگان گواهی سلف موازی استاندارد می‌توانند در طول دوره معاملاتی اقدام به فروش قرارداد سلف موازی استاندارد تا سقف دارایی خود طبق گواهی سلف موازی استاندارد نمایند. کلیه فروشندگان، با انجام معامله خریدار را به شرکت ملی نفت ایران جهت تحویل فیزیکی حواله می‌دهند.

تبصره: شرکت ملی نفت ایران، متعهد به تحویل فیزیکی به دارنده گواهی سلف موازی استاندارد در ماه قرارداد می‌باشد و دارندگان این گواهی حق رجوع به شخص دیگری را ندارند.

فصل سوم - تسویه معاملات

ماده ۲۴: تسویه معاملات قرارداد سلف موازی استاندارد طی مهلت تسویه توسط کارگزاری که قرارداد سلف موازی استاندارد را خریداری نموده است، انجام می‌شود. در هر حال تحویل گواهی سلف موازی استاندارد به خریدار منوط به پرداخت وجه و تسویه وی با کارگزار است.

تبصره ۱: کارگزار باید وجوه یا تضامین لازم را جهت تسویه بهای قرارداد سلف موازی استاندارد، قبل از معامله از خریدار دریافت نماید.

تبصره ۲: شرکت ملی نفت ایران عضو اتاق پایاپای بوده و مسوولیت تسویه معاملات خود را بر عهده دارد.

ماده ۲۵: به منظور تسویه کامل وجوه، هر عضو اتاق پایاپای موظف است حساب یا حساب‌های عملیاتی را طبق شرایطی که اتاق پایاپای مشخص می‌کند، افتتاح نماید.

تبصره: اتاق پایاپای حق نظارت، دریافت گزارش نقل و انتقالات و به عنوان وکیل عضو اتاق پایاپای، حق برداشت از حساب یاد شده به منظور انجام عملیات تسویه و پایاپای از جمله برداشت وجوه معامله، خسارات، کارمزدها و انجام سایر وظایفی که طبق مقررات بر عهده اتاق پایاپای می‌باشد را خواهد داشت.

ماده ۲۶: اتاق پایاپای تا پایان هر روز معاملاتی، خالص مبلغی که باید به هر کارگزار عضو اتاق پایاپای پرداخت یا از او دریافت کند را محاسبه و به صورت اطلاعیه از طریق سامانه مکانیزه، برای عضو مربوطه ارسال می‌نماید. این مبلغ با کسر ارزش کل خرید عضو اتاق پایاپای از ارزش کل فروش وی محاسبه می‌شود. در محاسبه ارزش خالص معامله، مالیات، کارمزدها و سایر کسورات نیز لحاظ می‌گردد.

ماده ۲۷: اعضای اتاق پایاپای مکلفند بر اساس اطلاعیه اتاق پایاپای نسبت به تسویه وجوه معاملات قرارداد سلف موازی استاندارد طی مهلت تسویه اقدام نمایند.

ماده ۲۸: وجوه مربوط به خرید و فروش‌های شرکت ملی نفت ایران مستقیماً توسط اتاق پایاپای به حساب عملیاتی مربوط به این شرکت واریز یا از آن برداشت می‌گردد. بر این اساس محاسبه خالص مبالغ پرداختی یا دریافتی موضوع ماده ۲۶ این

دستورالعمل برای هر کارگزار عضو اتاق پایاپای، بدون احتساب معاملاتی که برای شرکت ملی نفت ایران انجام داده است، محاسبه می‌گردد.

ماده ۲۹: مانده وجوه حساب عملیاتی مربوط به شرکت ملی نفت ایران قبل از اتمام فرایند تسویه نقدی قرارداد سلف موازی استاندارد، صرفاً در صورت تودیع تضامین لازم نزد اتاق پایاپای قابل برداشت می‌باشد.

تبصره: میزان تضامین موضوع این ماده و شرایط تودیع آن بر اساس مصوبه هیات مدیره بورس تعیین می‌گردد.
ماده ۳۰: تسویه معاملات بصورت نقدی بوده و روش آن می‌تواند از طریق پرداخت وجه از سوی خریدار یا اعلام فروشنده طبق فرم بورس مبنی بر تسویه مستقیم معامله باشد. در مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد روش‌های مورد قبول تسویه و مهلت‌های تسویه ذکر می‌گردد. عضو اتاق مکلف است نسبت به تسویه معاملات با رعایت مقررات این دستورالعمل و با شرایطی که در مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد ذکر شده است، اقدام نماید.

تبصره: به هر ترتیب کارمزدها، مالیات‌های مترتبه و سایر کسورات قانونی به صورت نقدی از حساب عملیاتی عضو اتاق پایاپای کسر خواهد شد.

ماده ۳۱: در صورتی که عضو اتاق پایاپای تعهدات خود را ظرف مهلت مقرر ایفا ننماید، اتاق پایاپای می‌تواند یک یا تمام اقدامات زیر را حسب مورد انجام دهد:

۱. تعلیق عضویت عضو اتاق پایاپای و اعلام به بورس جهت جلوگیری از تداوم معاملات وی
۲. تامین تعهدات از سپرده‌ها و تضامین عضو نزد اتاق پایاپای و در صورت عدم تکافو، فروش به میزان قراردادهای سلف موازی استاندارد خریداری شده توسط عضو از حساب وی
۳. تامین کسورات از محل وجوه صندوق تضمین

فصل چهارم - تحویل فیزیکی و تسویه نقدی

ماده ۳۲: قرارداد سلف موازی استاندارد پس از آخرین روز معاملاتی، وارد دوره تحویل می‌شود و طرفین قرارداد باید نسبت به طی فرایند تحویل اقدام نمایند.

ماده ۳۳: دوره تحویل از روز کاری بعد از آخرین روز معاملاتی شروع و تا پایان ماه قرارداد ادامه می‌یابد.

ماده ۳۴: شرکت ملی نفت ایران به عنوان فروشنده قرارداد سلف موازی استاندارد و همچنین دارندگان گواهی سلف موازی استاندارد در پایان آخرین روز معاملاتی می‌توانند حداکثر تا ساعت ۱۶ روز کاری بعد از آخرین روز معاملاتی با اعلام به اتاق پایاپای و طبق رویه‌ای که بورس تعیین می‌نماید، از تحویل دارایی پایه قرارداد انصراف دهند.

تبصره ۱: در صورتی که در مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد، حداقلی جهت تحویل فیزیکی تعیین شده باشد، کمتر بودن دارایی خریداران در پایان آخرین روز معاملاتی از حداقل تعیین شده در مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد، به منزله انصراف خریدار از تحویل فیزیکی دارایی پایه است.

تبصره ۲: در صورتی که در مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد حداکثری جهت تحویل فیزیکی تعیین شده باشد، وجود مازاد دارایی یک خریدار در پایان آخرین روز معاملاتی نسبت به حداکثر تعیین شده، به عنوان انصراف وی از تحویل فیزیکی مازاد است.

تبصره ۳: هیات پذیرش می‌تواند سقفی را جهت انصراف طرفین از تحویل دارایی پایه تعیین نماید. این سقف باید در قالب مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد اعلام شود.

ماده ۳۵: اتاق پایاپای طی روز کاری دوم پس از آخرین روز معاملاتی اقدامات زیر را انجام می‌دهد.

۱. حجم قابل تحویل توسط شرکت ملی نفت ایران براساس فرمول زیر محاسبه می‌گردد:

**(جمع قراردادهای انصراف داده شده توسط خریداران) - (خالص فروش شرکت ملی نفت ایران طی دوره معاملاتی) =
حجم قابل تحویل**

۲. حجم مورد درخواست جهت تحویل از سوی خریداران بر اساس فرمول زیر محاسبه می‌گردد:

**(جمع قراردادهای انصراف داده شده توسط خریداران) - (جمع دارایی خریداران در پایان آخرین روز معاملاتی) = حجم
مورد درخواست**

۳. در صورتی که حجم قابل تحویل بزرگتر یا مساوی حجم مورد درخواست باشد به کل حجم مورد درخواست، تحویل فیزیکی تخصیص می‌یابد و قراردادهای سلف موازی استاندارد انصراف داده شده از سوی خریدار و فروشنده بر اساس بند ۵ این ماده تسویه نقدی می‌گردند.

۴. در صورتی که حجم قابل تحویل کوچکتر از حجم مورد درخواست باشد، تحویل فیزیکی به خریداران براساس اولویت زمانی انجام می‌شود. در این حالت قراردادهای سلف موازی استاندارد انصراف داده شده از سوی خریدار و فروشنده و همچنین قراردادهای سلف موازی استاندارد که براساس اولویت زمانی، تحویل فیزیکی به آنها تخصیص نیافته است، براساس بند ۵ این ماده تسویه نقدی می‌گردد.

۵. اتاق پایاپای ارزش قراردادهای سلف موازی استاندارد را که تسویه نقدی می‌گردد، بر اساس قیمت پایانی آخرین روز معاملاتی (حاصلضرب اندازه قرارداد در قیمت پایانی آخرین روز معاملاتی) محاسبه و معادل آن از حساب عملیاتی مربوط به شرکت ملی نفت ایران کسر و به تفکیک به حساب عملیاتی کارگزار مربوط به هر خریدار واریز می‌نماید.

تبصره ۱: در صورت امکان خرید از طریق چند کارگزاری توسط یک خریدار، وی باید کارگزاری را که وجوه ناشی از تسویه نقدی به حساب او واریز می‌گردد، به اتاق پایاپای معرفی نماید.

تبصره ۲: در صورتی که تمام یا بخشی از معامله قرارداد سلف موازی استاندارد با اعلام قبولی فروشنده به اتاق پایاپای تسویه گردد، در تسویه نقدی، سند اعلام قبولی فروشنده به خریدار عودت داده شده و مابه التفاوت ارزش اعلام شده طی سند با ارزش قرارداد سلف موازی استاندارد براساس قیمت پایانی آخرین روز معاملاتی، به صورت نقدی تسویه می‌شود.

تبصره ۳: روش احراز اولویت زمانی موضوع این ماده توسط بورس تعیین و اعلام می‌گردد.

ماده ۳۶: اتاق پایاپای تا پایان روز سوم کاری پس از آخرین روز معاملاتی لیست قراردادهای سلف موازی استاندارد منجر به تحویل فیزیکی را به شرکت ملی نفت ایران و کارگزاران مربوطه ارسال نموده و همزمان وجوه مربوط به فروش آن قراردادها را در حساب عملیاتی مربوط به شرکت ملی نفت ایران قابل برداشت می‌نماید.

ماده ۳۷: دارندگان گواهی‌های قراردادهای سلف موازی استاندارد که توسط اتاق پایاپای جهت تحویل فیزیکی دارایی پایه اعلام شده‌اند، باید اطلاعات و مستندات لازم جهت انجام امور مربوط به تحویل فیزیکی را طی مهلت مقرر به شرکت ملی نفت ایران ارائه نمایند.

تبصره: اطلاعات و مستندات لازم و مهلت مقرر موضوع این ماده در مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد و اطلاعیه عرضه قید می‌گردد.

ماده ۳۸: در صورت عدم ارائه اطلاعات و مستندات موضوع ماده ۳۷ این دستورالعمل طی مهلت مقرر یا خودداری از تحویل دارایی پایه به هر ترتیب از سوی خریدار، معامله منفسخ شده و شرکت ملی نفت ایران پس از کسر خسارت، وجه پرداختی توسط خریدار را تا پایان ماه قرارداد به وی مسترد می‌نماید.

تبصره: خسارت موضوع این ماده حداقل ۵ درصد ارزش معامله می‌باشد. در صورتی که قیمت آخرین روز معاملاتی از قیمت معامله کمتر باشد، تفاوت ارزش قرارداد سلف موازی استاندارد بر اساس قیمت معامله با قیمت آخرین روز معاملاتی نیز به ۵ درصد فوق اضافه خواهد شد.

ماده ۳۹: در صورت ارائه اطلاعات و مستندات موضوع ماده ۳۷ این دستورالعمل طی مهلت مقرر از سوی خریدار، شرکت ملی نفت ایران اقدام به اعلام برنامه بارگیری همزمان به خریدار و بورس می‌نماید.

تبصره ۵: برنامه بارگیری باید به گونه‌ای باشد که کل تحویل قرارداد سلف موازی استاندارد در ماه قرارداد انجام شود.

ماده ۴۰: در صورت عدم تحویل یا تحویل با تاخیر دارایی پایه فروخته شده از سوی شرکت ملی نفت ایران، شرکت مذکور موظف است بر اساس شرایط اعلامی پیوست مشخصات قرارداد سلف موازی استاندارد، نسبت به جبران خسارت خریداران اقدام نماید.

ماده ۴۱: شرکت ملی نفت ایران باید گزارش تحویل فیزیکی قراردادهای سلف موازی استاندارد را در پایان ماه قرارداد جهت اطلاع به اتاق پایاپای ارایه نماید.

فصل پنجم - سایر موارد

ماده ۴۲: چنانچه مواعد زمانی تعیین شده در این دستورالعمل مصادف با روزهای تعطیل رسمی جمهوری اسلامی ایران باشد، آن روز در رعایت مواعد زمانی این دستورالعمل به حساب نمی‌آید و روز پس از ایام تعطیل، موعد مقرر محسوب می‌شود.

ماده ۴۳: در صورت نقض هر یک از مفاد این دستورالعمل توسط اشخاص ذی‌ربط، بورس موظف است براساس مقررات مربوطه به تخلفات آن‌ها رسیدگی یا حسب مورد مراتب را به مرجع ذی‌صلاح گزارش نماید.

ماده ۴۴: با توجه به حاکمیت ماده ۳۶ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ بر اختلافات بین اشخاص ذی‌ربط ناشی از فعالیت حرفه‌ای ایشان، اختلافات اشخاص مذکور در هیات داوری موضوع قانون مورد اشاره رسیدگی خواهد شد.

ماده ۴۵: در صورت لزوم این دستورالعمل به ترتیب زیر اصلاح خواهد شد.

۱. به پیشنهاد شرکت ملی نفت ایران و تصویب هیات مدیره سازمان
۲. به پیشنهاد هیات مدیره بورس و تصویب هیات مدیره سازمان
۳. به پیشنهاد رییس سازمان و تصویب هیات مدیره سازمان